

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona	
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felölös szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
Főmunkatárs
MAROSÁN JÁNOS.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyilttér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

Dicsőség Istennek, békeség — a nemzetnek.

Irtá: **Bodnár Gáspár.**

Nagy, erős megpróbáltatások, rázkódások után mindig békeségért, a munkálkodás zavartalan folytatásáért epekednek a nemzetek.

A társadalmi fejlődés természetében rejlik ez a vágyódás és nincs kultur nemzet, melynek jellemében, egyéniségében meg ne találjuk ezt a jelenséget.

Ez a sokat szenvedett, bámulatos szívóssággal küzdelmeket és csapásokat kiállott nemzet is nagy, erős megpróbáltatásnak volt kitéve csak néhány esztendeje. Jobbjaink, államférfiaink java része a mohácsi veszedelem, erkölcsi és nemzeti veszedelem előestéjéről irtak és beszéltek. Végzetesebb nemzeti csapásról, mint melyet ott a vérmezőn kapott a nemzet.

A Gondviselő Isten ujjá most ismét jelentkezett. Megmutatta a kivezető utat. S a nemzetnek még mindig maradt ereje arra, hogy ezt az ujjmutatást meglássa és kövesse.

Felébredt és a liberalizmus negyven éves uralmát rázta le magáról. Egyszerre, hihetetlen erővel, egyetértéssel és kérlelhetlen logikával.

A nemzet fellélegzett. Mindenki azt hitte, hogy békeség következik. Minden jóakaratu ember a nemzeti nagy munkásság idejének bekövetkezésére gondolt. És joggal.

Mikor azonban ma a békeség nagy ünnepét üljük, mikor mintegy önmagunkban elmélyedve tekintetünket a nemzeti társadalom szintjában végighordozzuk, mikor a társadalmi hullámok hajtó erejét érezve megkérdezzük: vajjon megvan e az óhajtott béke a nagy nemzeti munka folytatásának, a nemzeti állam újra való kiépítésének lehetőségére — bizony lelkünk elborul, szívünk összeszorul és szemünk a bizonytalan jövőbe révedez.

Bennt, saját váráinkban iszonyu harc kezdődik újra. A régi tábor eltűnt, elbujt a föld színéről, de nem semmisült meg. Először csak rejtekében mozgolódott, aztán a sajtóban mutogatta készülődéseit, ma már újfent nyílt csatára készül.

Kezdi megfogni, lefoglalni a

lelkeket. Elhítheti az emberekkel, hogy a józan konzervatív irány, amely irány egyedül képes a nemzeti nagy munkát megindítani és vezetni: visszaesést jelent.

A szabadelvűség nagy jelszavával próbálkozik újra zászlót bontani. Mintha a józan konzervativizmus ellenkeznék az igaz, józan szabadelvűséggel. Mintha a keretést, aki a fátyu hajtásokat nyesi a fáról, azzal vádolnák, támadnák, hogy magát a fát akarja tövestől elpusztítani.

Vagyunk olyan szabadelvűek pedig, hogy felemelt fővel vallhatjuk magunkat annak. Világnézetünk, kulturális érzékünk, nemzeti hivatásunk felfogása tiszta és emelkedett.

Am egyet bevallunk!

Azt, hogy ez a világnézet, ez a kulturális érzék, ez a nemzeti felfogás hivatásának tudata a történeti Magyarország talajában gyökeredzik.

Annak a történeti Magyarországnak talajában, mely a kereszténység forrásából indult utjára, mely ennek a forrásnak örök-friss szelleméből táplálkozva maradhat fenn. Ehhez a gyökérhez, ehhez a

TÁRCZA.

Karácsony-éji dal.*)

Irtá és a gyulafehérvári nagyobb szeminarium ünnepélyén előadja: **Ujlaki János.**

Leszállt az éj. És bővös fátyolában
Kigyult az égbolt milljárd csillaga.
A néma esendbe hold sugára rezdül...
Oh jőjj te szent éj... boldog éjszaka.
Oh jőjj. Borítsd e szennyes hátú földre
Csillagsugáros, fényes fátyolod,
Mert most jön közénk a testesült Ige,
Négy ezer év akiről álmódott...

... A menny kitérül... Apró, pihas szárnyon
Látom... ahogy száll angyalok kara,

*) Melodramatikus zenéjét szerezte **Resch L. György** zene tanár, székesegyh. karnagy. (Harmonium, ének és hegedű kísérettel.)

S a bethlehemi kunyhó fölött... hallom,
Csendül az ének, zeng a Glória.
Kétség epezt... Kunyhóba szállt az Isten,
A nagy világ böles, alkotó Ura?
Márványfalú királyi palotánál
Dicsőbb hely-e egy kis kunyhó zuga?... .

Igen... Itt kelt életre az Alázat
Király-palást... bibor hol nem fedé.
Oh! hisz az ember akkor mámorában
Istent imádni elfelejténé...
Egy kiesi jászol fagyos, hideg ölen
Pihen a Kisded foszlányok között.
S im' a jámbor pásztorok szívébe
A hódolattal... hála föltöztött. —

Engedd körülborulnunk jászol-ágyad,
És önts belénk nagy, mély alázatot,
Hogy Érted élve túrni megtanuljunk
Az ellenünk szórt gúnyt, gyalázatot.
... Bár népek ezre, milliója térdel

— Ur Jézusom — ma jászolod körül,
Irgalmasságod nagy művét esodálva
Lelkük imádás árába merül:

De hány szív maradt távol... messze Tőled,
Hány porszem itt a föld oromzatán?
Az egyik szegyel, mert szolgaraaj ura,
Máskisért, mert sorsa zord... kaján.
És Te betérsz a fényes palotákba,
De nem repülsz el a kunyhók felett,
Amott... rideg pompával fogadnak,
Itt „dicsőséget” zengenek Neked.

— És ujhodás kél... Lengjen nyomában béke
Az üdv malasztját hintve szertesztét —
Korunk beteg... emberre tör az ember,
Oh jőjj, siess... gyógyítsd meg a sebet...
... Maradj közöttünk földre szállott Kisded
És ne távozz el lelkünkől soha.
Add, hogy kinek senkije nincs e földön
Boldog lehessen az ő karácsonya...

— Két szentkép díszes aranyozott kerettel ingyen, ki 25 forintot felül bevásárol —
Krámer Jeremiás butorkereskedésében **Szatmár** a színházzal szemben.

Helyben készült legjobb minőségű ebédlő és hálószoba berendezések olcsón kaphatók.

Lelkészek és tanítók részére 10% árkedvezményt nyújtok.

tápláló forráshoz ragaszkodunk az élet-halál harcán is. A lét-fentmaradás nemes ösztönével, a történelmi tradíciók kiáltó tanulságával lépünk harcvezonalba, ha arról van szó, hogy hitünket és nemzetünket megvédelmezzük a nyugati barbárság, a kozmopolita láznak sorvasztó betegsége ellenében.

Dicsőség Istennek — békeség a nemzetnek, ez a mi életünk, törekvésünk. És békeséget hagyunk mindenkinek, aki nem bántja hitünket, nem hamisítja történelmünket, nem tépdeli, gyalázza multunkat, nem sorvasztja nemzeti jellegünket...

Mert hitünket és hazaszeretetünket nem engedjük szétszakítani. Mert tudjuk jól, értjük, hogy hazafias, hamis jelszavakkal erre törekcsenek. Erre, hogy élbe, egymással szembe állítsák a mi vallásunkat és nemzeti érzésünket. A mi józan konzervatizmusunkat és modernségünket.

— Előbb vagytok katolikusok, mint magyarok — hallom sokszor. Mily logikátlan, mily gonosz beszéd ez!

Mi egyszerre vagyunk katolikusok és magyarok. Mint nem választható el a nap melege annak világosságától, úgy nem választhatjuk el mi hitünket, vallásos meggyőződésünket egymástól.

És addig nem leszen itt béke, míg Istennek meg nem adják azt a dicsőséget, mivel a magyar nemzet az Istennek tartozik. És nem leszen békeség addig sem, míg minket nem csak élni, de szabadon, a sza-

badságnak éppen az ellentétben hangoztatott kiterjesztésével nem hagynak fejlődni.

Ha a szabadság zászlójával kezükben vezetik a támadást ellenünk, mi is ennek a zászlónak birtokában védjük ám jogainkat. Am, az ősi, igaz zászló a mi birtokunkban van.

Nem mi vagyunk okai, hogy itt, ez országban nincs békeség. Nem mi vagyunk okai, hogy a nagy nemzeti munka elé kerékkötőket tesznek. Nem mi vagyunk okai, hogy csak nem akar megérkezni a nemzet számára az a nagy, az a békeséges nemzeti sátoros ünnep, mikor a magyar egymás keblére borulva, hála és öröm-könyvek közt mondja el a kiengesztelő, az egymást megértő szavakat:

— Dicsőség az Istennek és békeség — a magyar nemzetnek.

Irodalom. — Művészet.

SZÍNHÁZ.

„Szókimondó asszonyosság.“ Városunk közönsége multjához hiven, szerdán este igen szép számban gyűlt össze a városi színházban, hogy ki-ki anyagi erejéhez mérten hozza meg azt az áldozatot, melynek a szegény Boszniába kivezényelt magyar katonák szenvedéseinek volna ezélja enyhíteni. Dicséret illeti az ügy kezdeményezőit, annak végrehajtót, a színgazgatót, hogy napi bevételéről lemondott, de különös dicséretre méltó városunk hazafiasan gondolkodó közönsége, mely megértette a ezél nemességét és sietett a kikommandírozott vitézeinknek segítséget nyújtani.

Előadásul ezuttal Sardou híres színműve: „Madame sans gene“ került színre, Kendi Boriskával a czimszerepben. Kendi igen jól játszott. Helyesen illeszkedett be a nagy szerepbe s azt elejétől végig ügyesen, temperamentummal oldotta meg. Fodor Oszkár (Lefebere őrmester) szerepében ért el közepes sikert. Említésre méltó Sipos Zoltán (Neiperg), ki szerepében hatást tudott elérni.

A katona-zenekar közben hangversest nyezett. Négy számot adtak elő s mindegyik szám végeztével a közönség tetszéssel és tapsal honorálta a tőlünk távozó zenekart. A rendezésre több gondot fordíthattak volna.

„Vig özvegy.“ Ez idényben első vendégszereplés, mely alkalommal Horváth Kálmán, a debreczeni színház énekes bonvivántja Daniló gróf szerepét játszotta. Nem ért el valami nagy sikert. Játéka szép, de nem különös, hangja rekedt, erőltetett, színpadi alakja azonban valóban imponáló. Tihanyit, e szerep mult évi személyesítőjét, csak az utóbbiban mulja felül, egyébben semmivel. A czimszerepet Balla Mariska játszotta kelletlenül, a II. felvonás első jelenetében szépen énekelte a szólót, de általában Ballától sokkal jobb vig özvegyet vártunk volna, erre jogot formálhattunk eddigi sikeres fellépései után. Tibor Lórin nem látszott az indispozitíó, Somogyi (Negus) sok derűtséget keltet, ugyszintén Rónai (Zeta).

„Dollár királynő.“ A mult színházi saison utolsó újdonságát elevenítették fel színházunkban szombaton és vasárnap este, mindkét estén telt ház előtt. Az amerikai izü és tárgy operetten jól mulatott a közönség. Különösen Tibor Lóra (Alize) tette kellemessé és élvezhetővé az előadást kiváló játékaival és énekével, nem különben Balla Mariska (Daisy Gray) is. A férfiak közül Érezkővi K. (Schlick Hans) és Rónai Imre (John Couder) váltak ki.

... Az ima száll. Csend ömlik el az éjbe.
De hallga' ... mintha csengene harang...
Ezüst szavával csengve-bongva ugy hiv.
... Megyek ... Tudom már, mit jelent e hang.
A kisdéd Jézus elhagyva jászolát
A templom-oltár szent lakába jő. ...
... Éjféli mise van. Hívó szivekből
Zsolozsma ... ének ... hála tör elő. ...

Leszállt az éj. És bűvös fátyolában
Mosolyg az égbolt milljárd csillaga.
A néma esendbe hold sugára rezdül
... Légy üdvöz szent éj ... boldog éjszaka.
Oh jőjj. Terítsd e szennyes hátú földre
Csillagsugáros, fényes fátyolod,
Mert most szállt közénk a testesült Ige:
Örvendj te föld! Csendüljön fel dalod.

Harsogjon, zugjon, mint vihar danája...
... De esend! ... mi ez ... honnan száll az ének?
... Oly szép ... De lány, mint szellő sóhajtása...
... Betévedt hangja angyali zenének...
Kar: „Glória, dicsőség az ég Istenének“...
— — — — —

És béke lent a jámbor emberek szívének.

A vihar.

Elbeszéli: **Hock János.**

Harmadéve Dél-Franciaországba utaztam az Adria fiume-szicília-marseillei vonalán. Fiumében hajóraszállás előtt összevásároltam a piazza Adamichon a könyvárusnál egy csomó folyóiratot és füzetet, hogy legyen mit olvasnom utközben. Első este az ágyban elővettem az egyik olasz folyóiratot, — ha jól emlékszem, a milánói Teves-czég kiadványa volt — hogy legyen min elaludnom. Lapozgattam benne. Egyszer megakad a szemem egy kis nautikai cikiken. Mit is olvasna az ember, mikor odakint a tenger mormol, ha nem nautikai cikiket!

Hát igen ügyes, igen eleven volt az a cikikeeske. Sőt azt mondom, olyan pompás népszerűsítése a hajós ismereteknek, amilyenre még alig akadtam. Tüstént megértettem belőle: mi a chronometer, mi a saxtans, mi a log. Hát legalább nem leszek itt a hajón egész falusi ember.

Másnap ebéd alatt a kapitány urakkal már az idő és a sebesség mérésén vitatkoztam, s mikor csodálkoztak rajta, honnan tudom én ezt a sok műszót és mindent,

megvallottam, hogy abból az olasz folyóiratból.

— Mert az a cikik igazi remekmű; névtelen írója nemcsak tengerész, hanem művész is. Vajon ki lehet?

A harmadik kapitány (kis barna fiatal ember) esöndesen elmosolyodott magában. Aztán kiitta a borát és fölment a hidra.

Mi a manó?

Déliután megcsiptem őt odafönt:

— Miért mosolygott ön, mikor ama cikik szerzőjéről beszéltem?

A kapitány elpirult egy kicsit:

— Azért, mert ezt a semmiséget én írtam.

De én erősen gratuláltam a derék ifjunak. Bizony kár, hogy a log-könyvbe irogat az olyan ember, akinek így fog a pennája. Beszélni fogok a miniszterrel, hogy a tengerészeti hatóságnál, vagy a révkapitányságnál gondoskodják számára valami szép kis nyugalmas állásról.

A fiatal kapitány szerényen mosolygott:

— A kollegáimnak ne szóljon tiszteendő ur. Röstelleném, ha tudnák, hogy firkálok is néha.

Malfettánál vihar kapott elő bennünket.

CSAPÓ LAJOS

ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberlák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőr kabátok
készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Nagy raktár honi és angol szövetekben.
Tisztelettel **CSAPÓ LAJOS,** szabómester.

A „Suharez” ez. 3 felvonásos operette hétfőn ment zónaelőadásban. Igen tartalmas kis darab, Konti József átdolgozásában.

Ami a darab előadását illeti, leszámítva Boda Ferenczet (Emil), aki elég gyöngén adta szerepét, aztán a tulságosan gyerekes Szécsi Emmát (Eliz), általában jónak mondható. Azonban érezhető volt, hogy az i. t. urak és hölgyek nem tudják jól szerepüket, igen természetes, hogy így egyéniségük sem érvényesülhet úgy, amiként azt a szerep kíváná: még természetesebb, hogy ez az előadás jóságának a rovására megy.

Ezzel szemben ki kell emelnünk Balla Mariskát (Józi), akinek szinte véreben volt a szerep, teljesen beleélte magát, hogy ő utca-gyerekek s magától értetődik, hogy ki-tűnően játszta szerepét s egy pár helyen, pl.: „vak vagy óh szerelem”, igen szépen énekelt. Példát vehetnek tőle kartársai a szerep-tudás tekintetében. Kiemeljük még Somogyit (a fűszeres), aki a közönség nagy tetszésére, igen szépen kuplázott.

Színházi heti műsor. Ma 23-án, szerdán: „Drótos tót”, operette. Páratlan.

24-én, csütörtökön d. u.: „Méltóságos eszmadia”, népszimű. Páros. Zóna.

25-én, pénteken d. u.: „Goldstein Számi”, életkép. Zóna.

25-én, pénteken este: „Flórika szerelme”, népszimű. Zóna.

26-án, szombaton délután: „Betyár kendője”, népszimű. Zóna.

26-án, szombaton este: „Koldus-diák”, operette. Páros.

27-én, vasárnap d. u.: „János vitéz”, operette. Zóna.

27-én, vasárnap este: „Domiaz amerikai majom”, komédia. Páratlan.

Barit meg sem közelíthettük. Reméltük, hogy Catania felé jobb idő lesz. De az orkán nő-tő-nőt.

Engemet a tengeri betegség nem bánt. A parancshidról néztem a zöld vizek zordon hegyes vidékét: a roppant hullámokat. Fesegni is szerettem volna a kapitány urakkal. De a kapitány urak nem igen voltak jókedvűek. Harapófogóval kellett belőlük kihuzni a szót.

Éjszaka jól aludtam volna, ha nem kell minduntalan az ágy szélébe kapaszkodnom, hogy ki ne vessen a hajó ingadozása. És hallgattam, mint mérsékli a gépész a csavar forgását, mikor a hajó fara kiemelkedik a vízből. S ugyanakkor azt is észrevettem, hogy a gép lassan jár. Vajon miért nem haladunk mi con tutta forza?

Reggel aztán megtudtam.

Elég jó kedvvel kapaszkodtam föl a hidra, de megdöbbenett, milyen hosszú képe van odafönt mindenkinék. Legkivált az én generális kapitányomnak.

Hát azért nem haladunk teljes erővel, mert a szén fogytán van. Takarékoskodni kell vele. Egy kis mulasztás történt: nem vettek be eleget. Jó időben elég lett volna, sőt untig elég. De most...

Ejnye, ennek fele se tréfa!

HIREK.

Mélyen tisztelt előltetőinknek, szíves olvasóinknak és munkatársainknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

Karácsonyi istentiszteletek. Karácsony éjjelén 12 órakor a székesegyházban éjfél misé lesz, reggeli 6 órakor pásztormise. Reggel 7 órakor a plebáni misét Hehelein Károly praelátus kanonok végzi és Szücs János segédlelkész predikál. Délelőtt 9 órakor a szent misét a Püspök ur Ó Méltósága mondja, dr. Wolkenberg Alajos intéz szent beszédet a hívekhez. Karácsony másodnapján 7 órakor Székely Gyula segédlelkész mond szentmisét és Lahocsinszky Béla alapítványi tiszti predikál. 9 órakor Pemp Antal praelátus-kanonok mondja a szent misét és Székely Gyula segédlelkész predikál.

Uj palotahölgy. Őfelsége a király nagymihályi és sztárai gróf Sztáray Sándorné, szül. hajnácskeői és véesei báró Vécsey Paulinát palotahölgynek nevezte ki.

Nemeslelkű adományok, Szabó Norbert címz. püspök, nagyprépost az egyházmegyei papi nyugdíj alapra 1000 (egyezer), a székeskáptalan 1200 (egyezerkétszáz) koronát adományozott.

Áthelyezett tanár. A kultuszminiszter Orosz György volt nagykárolyi főgimn. tanárt Lugosról a nagyszebeni áll. főgimnáziumhoz helyezte át.

Hymen. Avranyi Emil szamosvölgyi vasuti pályafelügyelő karácsony másodnapján vált jegyet Nagy Margitkával özv. Bányai Nagy Sándorné unokájával Nagykárolyban. — Gerber Béla gyógyszerész szombaton vezette oltárhoz Szücs Ibolykát Szücs Gyula nyugalmazott városi alkapitány leányát.

S ezt aztán még erősebb meggyőződéssel mondtam másnap.

Most már ugy volt, hogy egyenest Málta felé törekszünk. De Otrantonál egy oldalba kapott bennünket a vihar, hogy azt mondtuk, amit az egyszéri török kapitány: „Malta jok!” (Malta szigete nincs). S immár a comandante is erősen ránezolta a homlokát. A kis kapitány meg sápadt volt, mint a rongy.

Baj van, igazán baj van!

Mert a szén füstté változva csak egyre gomolygott kifelé a kürtön s vajon meddig tart még benne? Hátha csak estig s akkor mi lesz velünk?

A vihar tombolt. A hidon lenni nem lehetett többé veszedelem nélkül, mert az átesapó hullámok majd elragadták az embert. A comandante szigorúan követelte, hogy menjek le a terembe.

Ott is rossz világ volt. Kimozdult a helyéből és összetört minden, ami mozdulhatott és törhetett. Kapaszkodtam a divánon, egy lámpás meg nem tudom hány tányér eserepei közt.

Egyszer csak betántorog az én kis kapitányom, s az asztalba fogódzva, megáll előttem:

Hivatalos látogatás. Lessenyey Ferencz dr. egyházmegyei tanfelügyelő ur Ó Méltósága a mult és jelen hét folyamán a szatmári zárdában fennálló összes iskolákat meglátogatta és minden egyes osztályban meghallgatta a tanítás és feleltetés módját. A tapasztaltak fölött magas megelégedést többszörösen is kinyilvánította.

Papszentelés. A mult nap papszentelés volt Ungváron, mely alkalommal a következő tanulmányvégzett papnövendékek vették fel a presbiteratust: Bacsinzky Gyula, Gebé Nicefor, Kovordányi József, Medveczky Pál, Mosolygó József, Ortutay István és Popovics Péter.

Gyászhir. Özv. Voditska Jánosné, szül. Gyöngyössy Antónia, nyug. sóhivatali szertárnok özvegye e hó 18-án 79 éves korában Nagybányán elhalt. — Özv. Saiber Jakabné, szül. Taneker Antónia e hó 21-én életének 69-ik évében városunkban elhalt.

A szegények karácsonya. A püspök ur Ó Méltósága a város szegényeinek karácsonyi ajándéknak 200 koronát, a székeskáptalan 150 koronát adományozott.

Pápai ünnepség. A szatmári zárdában a tanítónő és ovónőképző intézetek és az internátus növendékei X. Pius pápa Ó Szentsége tiszteletére folyó hó 22-én jubiláris ünnepséget tartottak. A program 9 pontból állott s mindvégig változatos emelkedett és gyönyörködtető volt. Az ünnepség fényét méltóságos Püspök urunk jelenléte emelte leginkább, ki végezetül az ünnepség fölötti igen nagy örömet jelentette ki és az ifjúságot a keresztény világesalád közös fejéhez a szentságes Atyához való ragaszkodásra buzdította. Az önként adott belépő-díjból 105 kor. 62 fill. gyűlt be, mely összeget Péter-fillér gyanánt legközelebb elküldünk Krisztus földi helytartójának. Ezen összegből 100 koronát királyi jubileumi egy-

— Tisztelendő ur, szeretnék valamit mondani.

— Kérem, tessék...

— Emlékszik arra az olasz folyóiratra?

— Melyikre?

— Arra, a melyikben az a nautikai ezikk volt.

— Hogyne!

— S ugy-e arra is emlékszik, hogy én azt mondtam, hogy azt a ezikket én irtam?

— Arra is emlékszem.

— Hát tisztelendő ur... hát megvallom, meg kell vallanom, hogy... hogy azt a ezikket nem én irtam!

Ezt mondta a kis kapitány. És könny esillogott a szemében. Azzal kiszaladt, azaz hogy kibotorkált a teremből.

De én mosolyogtam. Mert eszembe jutott Jónás próféta igéje: „Tudom, hogy én miattam támadott ez a nagy vihar ti reátok.” Meghatott pillantásom kísérte a hívőt az igaz embert.

És most kegyeteken a sor, hogy mosolyogjanak vagy ne mosolyogjanak.

... Félóra mulva eltűnt az orkán. A szél kedvezőre fordult. Alkonyatkor már alig volt fodros a tenger.

Este vigan vacsoráztunk Malta kikötőjében.

HALÁSZ SÁNDOR úri és női cipész SZATMÁR, DEÁK-TÉR 7. sz. (HALMI-HÁZ.)

Ajánlja a mélyen tisztelt közönségnek egészen ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett **czipész-műhelyét**, hol is a legelőgásabb kivitelben készülnek mindenféle **schevrau, lakk, box, zerge és strapa-czipők.** Vidéki megrendelésekre és hibás lábakra különös gond fordítatik.

darab aranyban az irgalmas nénék szatmári anyaháza adott. Az ünnepélyen nagyszámu közönség közt jelen voltak *Pemp* Antal praelátus-kanonok az irg. nővérek tartományi superiorja, dr. *Binler* András kanonok, papneveldei rektor, *Szabó* István praelátus, püspöki itodaigazgató, *Hámon* Róbert pápai kamarás püspöki titkár és igen sok előkelő vendég.

Jótekonny adomány. *Hehelein* Károly praelátus-kanonok *Papp* Bertalan nyug. vasuti öreg irnoknak, kinek szomorú helyzetéről lapunkban már többször tettünk említést tiz koronát küldött karácsonyi ajándéku Debreczenbe. A nemes adományért ez uton is háálás köszönetet mond a segítségre nagyon is rászorult öreg irnok.

Iskolalátogatások. A helybeli róm. kath iskolaszék legutóbb megtartott gyűlésében következőkép állapította meg az iskolalátogatás sorrendjét: december hó I. felében *Antal Sándor* dr. és *Fejes István* dr.; december hó II. felében *Kertészffy Gábor* és *Komka Alajos*; január hó I. felében *Lechotzky János* dr. és *Lengyel Imre*; január hó II. felében *Molnár Mihály* és *Morvai János*; február I. felében *Páskuj Imre* és *Valkovics János*; február II. felében *Wallon Alajos* és *Hehelein Károly*; márczius hó I. felében *Antal Sándor* dr. *Fejes István* dr.; márczius hó II. felében *Kertészffy Gábor* és *Komka Alajos*; április I. felében *Lechotzky János* dr. és *Lengyel Imre*; április II. felében *Molnár Mihály* és *Morvai János*; május hó I. felében *Páskuj Imre* és *Valkovics János*; május hó II. felében *Wallon Alajos* és *Hehelein Károly*; június hó I. felében *Antal Sándor* dr. és *Fejes István* dr.

A legényegylet új elnöke. A püspök ur *Ó méltósága* a a Szatmári Kath Legényegylet elnökének, mely állás *Zahoránszky* István távozása folytán üresedett meg, *Kertész Pál* alapítványi tisztet nevezte ki.

Hagyatéki per. Elhalt puspökünk, *Meszlényi* Gyula hagyatékát perrel támadta meg *Meszlényi* Andor beregszászi kir. törvényszéki bíró, és kéri a rokonokat kimondani örökösöknek az örökség ama részére, mely felett a főpapok szabadon rendelkezhetnek. A kereset alaki és anyagi okokra támaszkodik és arra, hogy a végrendelező már nem volt beszámítható állapotban. Hogy ez az utóbbi állítás nem igaz, azt mindenki tudja. Hiszen a végrendelet keltkor a főpásztor még nem is volt beteg. Az alperesek közt X. Pius pápa és a herezegprimás is szerepelnek, kiknek a végrendelező szintén hagyott bizonyos összeget. Beláthatatlan idő, esetleg évtizedek kellenek ahhoz, míg ebben a perben jogerős ítéletet hoz a bíróság. Érdekes a végrendeletnek ama része, amely kimondja, hogy ha a rokonok közül valaki perrel támadja meg a hagyatékot, az zárassék ki az örökösök sorából. Pedig a püspök *Meszlényi* törvényszéki bírónak is jókora összeget hagyott.

Jótekonny adomány. Dr. *Lessenyey* Ferenc apostoli főjegyző praelátus-kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő a helybeli róm. kath. fiu-népiskola részére tanszerek és egy tanszerszekerény beszerzésére háromszáz koronát kegyeskedett adományozni.

A papnövendékek vizsgálatai. A szatmári püspöki hittani intézetben a félévi vizsgálatok a köv. sorrendben fognak megtartatni: Január 11-én az egyházjogból, 12-én a Szentírási tanulmányokból, 18-án a lelkipásztorokodástamból, 19-én az alapvető hittanból, 25-én a neveléstanból, 26-án a böseletheletről.

A Kőlcsey-kör matinéja. A Szatmári Kőlcsey-kör vasárnap délelőtt matinét tartott a városháza nagy közgyűlési termében. *Szabidos* Ede tanár a legújabb lírai költészetéről tartott nagyon élvezetes előadást. *Mándy* Bertalan és *Mándy* Bertalanné urasszony és *Pfalz* Emil magas színvonalon álló triót adtak elő gordonkán zongorán és hegedűn. Ezután *Pujda* Margit urleány egy nagyon szép monologot adott elő oly bájosan és kitűnő előadó művészettel, aminőt dilettáns művésznőről ritkán lehet hallani. Ezután egy pár szép dalt énekelt *Tury* Lajos, *Pfeifer* Sándor. A matinén nagyon distingváltság jelent meg.

Kegyes adomány. *Ó Méltósága* dr. *Boromisza* Tibor püspök ur, mint az egylet védnöke kegyes volt, a tiszaujlaki kath. legényegylet részére a karácsonyi ünnepek alkalmából 20 koronát adományozni, mely kegyes adományért háálás köszönetet mond az Elnökség.

A nagybányai kath. legényegyletben *Rokk* István segédlelkész mozgalmat indított vallásos tárgyú felolvasások, népszimű előadások stb. vasárnap délutánonkénti tartására. A mozgalom lelkes pártolásra és érdeklődésre talált a legszölesebb körökben anynyival is inkább, mert legényegyletünk sajnos, mind eddig ilyen irányú hasznos működést nem fejtett ki. F. hó 20-án tartotta első előadását nagyszámu hallgatóság jelenlétében a vallás erejéről a társadalomban. Tartalmas beszédben megkapó hűséggel esetelt a mai romlott és érkeletelen ifjuság hit iránti közönyét, valástalanságát, ennek okait, következményeit. Böven ismertette különféle álbölesek istentagadó eszméit, a mai modern világ álláspontját, a tudomány elfajulását. Beszédének végzetével mindenki őszinte örömmel üdvözölte, s a jelen volt világi elnök köszönetét fejezte ki az egyesület nevében lelkes fáradozásáért. A legközelebbi felolvasás a karácsonyi ünnepek közbe jötte miatt e hó 27-én lesz megtartva.

Iskolalátogatás. Dr. *Lessenyey* Ferenc apostoli protonotáriás, praelátus-kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő e hó 18-án hivatalos iskolalátogatást tartott a helybeli róm. kath. püspöki fiu-népiskolában. A látogatás befejeztével a tanítói kart tanácskozmányra hívta össze *Ó méltósága*, mely alkalommal az osztálytanítók buzgósága, és az elért eredmény felett elismerésének és teljes megelégedésének adott kifejezést.

A csicseri rk. hitközség, mely mintegy 45 jórészben szegény családból áll, új tantermet épített *Ó Méltósága* kegyes Főpásztorunk hathatós pénzbeli támogatása mellett és pedig: 1. *Ó Méltósága* kegyes utalványozása 2577 kor. 2. A hívek s mások pénzbeli adománya 1188 kor. 3. A hívek által teljesített ígás s gyalog napszám munka s kiadások pénzbeli értéke 1021 kor. 4. A kályhára (á

83-56 kor.) az iskola-bálból bejött 63-1 kor. a plébánia csüréről lekerült és eladott óeska szalmáért 10.82 kor. összesen 73-82 kor. 5. Iskolai felszerelésre a) Méltóságos Főt. *Hehelein* Károly praelátus-kanonok 100 kor. b) Dr. *Kádár* Ambrus *Ó Méltóságától* 50 kor. összesen 5009-92 kor. Istennek, a nemes szívű jötevőknek s munkásoknak legyen dicsőség, legyen hála.

Sylvester estély. A Kath. Kaszinó óév utolsó estéjén összejövetelt rendez, melyre külön meghívók nem boesáttatnak ki, hanem ez uton hívjuk fel reá az érdeklődők figyelmét.

Adomány templomépítésre. A szent László Társulat az Ökörmezőn építendő rk. templom ezéjlaira 109 koronát küldött az egyházmegyei hatósághoz, melyet az *Pál* Alfréd ökörmezői főszolgabíróhoz, mint a gyűjtőbizottság elnökéhez juttatott.

Kulturünnepe Beregszászban. A Beregvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület a minap Beregszászban 25 éves fönnállásának ünnepezt. A diszközgyűlésen — melynek elnöki tisztét *Schürger* Ferencz alelnök töltötte be. — Gróf *Apponyi* Albert miniszter Dr. *Gulácsy* István alispán utján képviseltette magát. Elmaradásukat *Fürészák* Gyula munkácsi püspök és gróf *Schönborn* kimentették. *Szell* Kálmán az Orsz. Közm. Tanács elnöke üdvözlő iratot küldött. *Rhédei* János titkár jelentésében a 25 éves mult főbb eseményeit s a legközelebb mult év tevékenységét vázolta. *Schürger* Ferencz a közművelődési egyesületek nemzeti jelentőségéről kiválóan sikerült előadást tartott. *Szentpétery* Endre ügyv. igazgató nagy hatással ismertette a jutalmazott tanítók érdemeit s a jutalmakat adta ki. Az első *Halász* Ferencz díjat *Bárány* Dezső polenai állami tanító, a Nemzeti Kaszinó díját *Szidor* János végmártonkai gör. kath. tanító nyerte. A közművelődési egyesületek országos kongresszusáról s az Orsz. Közm. Tanács megalakításáról szóló jelentést örömmel vették tudomásul s ennek részére évi 60 K. tagdíjat szavaztak meg. A számvizsgáló bizottság jelentését többrendeli módosítással tudomásul vették. A vármegye területén közművelődési napok rendezését egyelőre 8—10 községben határozták el. A szabadtanítás terén buzgólkodó lelkészeket és tanítókat esetleg más intelligens egyéneket minden előadásért 10 koronával jutalmaz. Beregszászban munkásgimnázium szervezését határozták el s ennek igazgatójává *Rhédei* János kir. s. tanfelügyelőt választották meg. Az egyesület 1909 évi költségelírányzatát 6018 K. bevétellel s 5608 K. kiadással állapították meg. A központi választmány 1/3 részét kisorsolták s ujra megválasztották. Az üresen lévő helyre *Nyers* Károly tanárt választották be. A jubilaris diszközgyűlésen az Ungvármegyei Közm. Egyesület és a Gyöngyössy társaság magát képviseltette. A diszközgyűlésből gróf *Apponyi* Albertet s az egyesület megalkotóját *Halász* Ferenczet táviratilag üdvözölték.

Istentisztelet. A szatmár-németi ág. ev. anyaegyház decz. 26-án karácsony másodnapján a Rákóczi utcazi áll. elemi iskola V. számú emeleti termében karácsonyi istentiszteletet tart urvacsoaraosztással egybekötve. Az enyházi szent beszédet *Révész* János admi-

UJ RUHA-ÜZLET!

KORAI ÁRMINNÉ

Augusztus 1-én nyílt meg Szatmáron,
Deák-téren, (a Fehér-ház mellett)

kész férfi-, női- és
gyermekruha-üzlete,

ahol a legolcsóbb árak mellett nagy választékban kaphatók férfi-öltönyök, felöltők, utazóbundák, különféle gyermekruhák, valamint dús választékban a legelegánsabb női kabátzikkák.

UJ RUHA-ÜZLET!

nisztrator ur fogja tartani. Istentisztelet végeztével presbiteri gyűlés lesz. — Az imaterem kellő fűtéséről gondoskodva lesz.

Tanítói internátus. Szatmár-Németiben létesítendő tanítói konviktus ügye szépen halad előre kitérőztetve célja felé. Egy hét leforgása alatt a következő újabb adományok érkeztek be az egys. pénztárnokához *Németi Sándor* állami tanítóhoz: *Faragó Ignác* kir. s. tanfelügyelő 50, *Sprenger Ferenc* kir. s. tanfelügyelő 20, *Papp János*, *Papp Jánosné*, *Ányos Miklós*, *Andrássy Róza*, *Paládi Lajosné*, *Hankisz Blanka*, *Barta Janka*, *Fekete Teréz*, *Rohonyiné Paládi Erzsébet*, *Mihályné Horátius Gizella*, *Tóth Julia*, *Saja Viktor*, *Hajgató Géza*, *Törökne Ullmann Gizella*, helybeli áll. tanítók illetve tanítónők 20—20, a nagybányai takarékpénztár 10, *Lukovics András* mikolai áll. isk. ig. tanító újévi gratuláció megváltása czimén 4. *Bohnár György* kir. tanfelügyelő e czimén újabban ismét 2 koronát összesen 366 korona gyűlt be tehát e héten a nemes czélra. Főösszeg eddig: 886 kor. Épp most ment szét a felhívás a vármegye összes tanítóihoz az érdeküket szolgáló ügy felkarolására s támogatása tárgyában. Jó lesz a tanítói karnak az ügyet lelkiismeretes megfontolás tárgyál venni.

Kardpárbaj. *Luby László* vármegyei aljegyző és *Mándy Elemér* a minap kardpárbajt vívtak Nagykárolyban. A párbajra kávéházi összekoezezés adott okot.

Monstre uzsora bünpör. Nagyszabású szövevényes uzsora pert tárgyalt le a napokban a beregszászi kir. törvényszék büntető tanácsa. *Stern Jánkel* szolyvai lakos került a vádlottak padjára, akit a kir. ügyészség 54 rendbeli uzsora vétségével vádolt meg. A vád tárgyát képező uzsora kölesönök még abban az időben keletkeztek, amikor *Stern Jánkel* a kivándorlás közvetítésével foglalkozott. Ennek gyanúja miatt egy alkalommal a felvidéki határrendőrség házkutatást tartott nála, melynek eredményképen 5—600 drb. kötvényt és váltót foglalt le. Ezen okiratok és váltók birtokában nyomozás indult meg, majd *Dr. Illés Andor* beregszászi kir. vizsgáló bíró a helyszínén minden egyes faluban széleskörű vizsgálatot foganasított, amelynek folyamán a szervezett adatok és a ruthén nép közötti nyelvismerete által sikerült megszólaltatnia az egyes adósokat, akik azután felfedték az egyes kölesönök egész történetét. Így került ez a bűntény a beregszászi kir. törvényszék elé. A bíróság 26 vádpontban mondotta ki bűnösnek *Stern Jánkelt* s azért 8 havi fogházra, minden egyes vádpontért, 200 korona összesen 5200 pénzbüntetésre ítélte. Marasztalta azonkívül a sértettek részére kártérítésben és 3921 kor. bűntényi költségben is. Az ítéletet 46 ivre terjed és *Dr. Prihvaány Miklós* szavazó bíró munkája. Az ítélet ellen egy a kir. ügyész, mint a védő felebbezést jelentettek be.

Hálás utitárs. *Tarezi László* krassói lakos a minap a szatmári vásárról hazafelé tartott, miközben egy előtte ismeretlen egyén felkérte, vinné el Nagykolesra. A jó szívi *Tarezi* megszánta az atyafit, aki azután felszállt és mentek-mendegéltek szóltanul tova. Az u. n. „48-as“ koresma előtt az idegen le szállott a kocsiról, hogy majd egy üveg bort

vesz az utra. Várta-várta *Tarezi*, fiával együtt az utitársat, aki azonban sehogysem akart jelentkezni. Gyanút keltett ez bennük s mindjárt a pénzüket nézték; azaz hogy csak nézték volna, mert szomorúan kellett konstatálniok, hogy 120 koronájuk eltűnt a hálás utitársal együtt. Most már tudják a nevét az utitársnak, *Balog Józsefnek* hívják a foglalkozásra nézve hol vályogvetés, hol vásári tolvaj. A esendőrség elfogta.

A vidéki rendőrség államosítása. Az ország városainak rendőrkapitányai mult vasárnap a fővárosban értekezetre gyűltek össze. A gyűlés tárgyát rendőrségi belügyek képezték s bennünket közelebről az a kijelentés érdekel, hogy a rendőrség a belügyminiszternek azon ígérését bírja, miszerint a közel jövőben az egész intézmény államosíttatni fog.

A szatmárnémeti ref. felsőbb leányiskola és tanítónőképző-intézet f. hó 12-én rendezett gyermek-hangversenye anyagi és erkölcsi tekintetben egyaránt fényesen sikerült. — A mulatság összes bevétele 1304 K 40 fillér. — A jótékonykezelt felülfizetésekkel előmozdították a következők: *Weisz Zoltán* 25 K, *Kalik és Szeremy* felülfizetésképpen elengedett a nyomtatványokból 20 K-t, *Berente István* 10 K, *Uray Géza*, *Mándy Bertalan*, *Zelinger Adolf* 6 K, *Biki Károly*, *Huszár Aladár*, *Szell Imre*, *Jónap Miksa*, *Szabó Pál* 5 K, *Komoróczy Jenő*, *Schwarz Miksa* 4 K, *Regézi Sándor*, *Somlay N.*, *Rezsések Lajos*, *Bárdóly Ferdinánd*, *Papp Sándor*, *Unger Ármin*, *Kovács János*, *Szabó János*, *Rotter Rudolf*, *Fekete Dezső* dr., *Lóvy Miksa*, *Bakó Ignác* 3 K, *Gachal János*, *Baksey Domokos*, *Lévy Józsefné*, *Benedeck Samu* dr., özv. *Pilhoffer István*né, *Bacsó Jenő*, *Kalik Lajos*, *N. N.*, *Kerékgyártó Ilona*, *Csányi Erzsébet*, *Jónap Margit*, *Gödényi Mariska* 2 K, *Vajna Lajos*, *Fögel Károly*, *Barabás Andor*, *Heller Gyula* dr., *Vilmann N.*, *Páris A.*, *Hollósi József*, *Friedmanné*, *Hájtájer Pálné*, *Kerekesné*, *Baksey Bubi*, *Miklya Zsófia*, *Székely P.*, *Bárány K.*, *Gönczy R.*, *Nagy nővérek*, *Szakács V.*, *Homonay M.*, *Hermann nővérek*, *Gálffy A.*, *Méhész M.*, *Kósa nővérek*, *Schwarz nővérek*, *Tóth nővérek*, *Kálmán R.* 1—1 K. — Fogadják a nemes szívi adakozók az intézet igazgatóságának hálás köszönetét.

Meglopott gazdaember. *Márkus György* szaniszlói gazdaember a mult héten két boronyt hajtott fel a nagykárolyi hetivásárra s eladta 90 K-ért. Majd betért több koresmába, amelyekben többet öntött fel a garatra a kelteténél. Mikor a vasut felé indult, betért a Központi szálloda kapuja alá, ahol egy magas fiatalember eléje állott s az ittas gazdával veszekedni kezdett. Eközben nadrágja zsebébe nyult s meglepetéssel tapasztalta, hogy tárczája a benne volt 104 K-val együtt eltűnt. Gyanúja *Onoesán György* és *Suta György* szállodai hetesek ellen irányul, akiket a járásbíróhoz kísérték.

Erdőpanama Beregvármegyében. Mint a „Munkács“ czimű lap teljesen hiteles forrásból értesül, a földmivelésügyi miniszter az antalóci erdővágás, — a vele összekötött határtalan vesztegetés dolgában a legszigorubb vizsgálatot rendelte el. A különféle teljesen

hiteles okmányok, melyeket ennek bizonyítására egyik község lelkésze bemutatott, óriási konsternációt keltenek a miniszteriumban, annyival inkább, mert úgy volt feltüntetve, bemutatva az egész birtokvásárlás, mint a mely a legtisztább dolog, mint a melyért az egyes községek versengve versenyeztek. Bereg vármegye alispánja e dologban felvilágosítás végett táviratilag Budapestre rendeltetett. Antalóc község határában elterülő erdősegeket beregvármegyei községek herezeg Odeskalehtől vették meg, azon okból, mivel a vevő községek határában fekvő erdőterületek kihasználása, illetve e földállománynak más gazdasági célokra használása oly feltétel mellett lett megengedve, ha hasonló bár távolabb fekvő erdőterületet szereznek.

Megégett gyermek. Borzalmas véget ért *Vass Mihály* misztótfalusi bíró 3 éves kis fia. Szülei távollétében egymagára hagyatva a tüzhely körül játszadozott s egy kipattanó szikrától ruhája lángba borult. Mire észrevették, a gyermek egészen össze égett s pár óra mulva kiszivedett.

A népkonyha jötevői. A népkonyha szegényeinek újabban adakoztak: özv. *Dr. Rosenblum Miksáné* 6. kor. *Kovács Katieza*, *Emerich Ella* 4—4 kor. *Fried Sándorné* 3 kor. *Fisch Anna* 2 kor. *Roóz Gyuláné*, *Schréter Adolfné* 1—1 kor. *Cs. Mayer Samuné* 2 zsák burgonyát, *Braun Ignác*né Kis-kolesról egy nagy és egy kisebb zsák kenyérlisztet. A nemes szívi adakozóknak ezuton mond hálás köszönetet az elnökség.

Cselédszerződés és mintabérlevél. Az új cseléd-törvény életbeléptetéséről szóló végrehajtási rendelet következtében olvasóink nagy részét rendkívül közvetlenül érdeklé az új, a gazdasági cselédekről szóló törvény által beállott új helyzet. A gazdasági cseléd szerződése és bérlevele czim alatt *Szabó Tamás* dr. tollából egy gyakorlati szempontból igen értékes és hasznos tanulmány jelent meg. Az új cseléd-törvény életbe lépte óta minden cselédváltózáskor felmerült az a kérdés, hogy mi kell a cselédszerződésbe vagy a bérlevélbe befoglalni? A most megjelent tanulmány szerzője megmagyarázza, hogy mi mindent főlöszleges a szerződésbe vagy a bérlevélbe belevenni azért, mert a törvény úgy is kötelező szabályokat állít fel, s viszont mi mindent nem szabad fölvenni a szerződésbe vagy bérlevélbe azért, mert a törvénnyel ellenkező megállapodások érvénytelenek. E kérdések fejtegetésével a szerző az egész törvényen átvezeti az olvasót, s végül az egész tanulmány összefoglalásaképpen egy szerződési és egy bérlevélmintát közöl. A gyakorlati szempontból igen értékes munka ára 30 fillér. Kapható a mi könyvkereskedéseinkben is. Az érdekelt cseléd-tartó gazdáknak eléggé nem ajánlhatjuk a praktikus művecske megvételét.

A szegény vakok karácsonya. Nagy földi nyomor, az emberek ezrei különböző körülmények között nyújtják felénk kezüket alamizsnát, segédelmet kérve. E számtalan szerencsétlenek között azonban legszánandóbbak azok, kik megfosztva a látás gyönyöreitől, még koldulni sem mehetnek látó embertársaik segédleme nélkül; pedig gyakran nemesak a saját de többtagu családjuk ke-

A kolozsvári „Kristály“ Gözmosó és Vegytisztító Gyár:

mos, tisztít **fehérműveket és felsőruhákat** a legszebb kivitelben, gyorsan, **előnyös árak ellenében. Tíz koronát** meghaladó megbízások bérmentvé küldetnek vissza.

Csomagolás díjtalan!

Czím: **„KRISTÁLY“**

GÖZMOSÓ GYÁR
KOLOZSVÁR, Pályaudvar.

nyeréért kellene könyörögniök. E vak embertársaink érdekében, kiknek száma hazánkban a 18.000-ret meghaladja, fordul a Vakokat Gyámoltó Orsz. Egylet a nagyközönséghez, hogy csak egy perezig képzelje magát az örökös sötétségbe, mindenkorra megfosztva a természet szépségeinek szemlélésétől bizony nyúl segítségére lesz szegény vak embertársainknak. Most, amikor a tél zordsága, úgy a szegény vakokra, mint azok kis gyermekeire, kétszeresen nehezedik, azt a kérelmet intézi a nemesszivű emberbarátokhoz, kegyeskedjenek adományukkal nagylelkűen hozzájárulni ahhoz, hogy a szegény vakok közt tüzelő és élelmiszert oszthassunk szét, hogy a vak gyermekeket és a felnőtt vakok látó gyermekeit felruházhassuk és ezen szegény teremteseknek a közelgő szent karácsony napján örömet szerezhessünk. A szenvedők nevében előterjesztett kérelmünkre adakozók küldjék adományait Budapest, VII., Hungária körút 16 szám alá.

Ebzárlat. December hó 17-ik napjától január hó 26-ik napjáig ebzárlat rendeltetett el. Kuttyák szájkosárral látandók el és pórázon vezetendők; szájkosár nélkül az utcán szabadon talált ebek kiirtatnak.

Karácsony.

— Irta: **Varjas Endre.** —

Elhagyott barlang sötétjében, zizegő szalmán, oktalan állatok közt egy apró gyermek jelenik meg. Az éj esőndje fogadja. Tudatlan pásztorok hallják azt a csudálatos ígéretet, a melyet angyalajk mond el a néma kised helyett:

— Dicsőség Istennek az égben, békeség az embernek a földön!

A hatalmas világváros, Róma, nem tud semmit a kis faluról, Betlehemről; a caesari palota nem veszi észre az istálót; a patriciusok szemébe nem hat el az égi csillag fénye — mégis ez a szalmabölcös, a melynek gyalázatos vesztőhely a vége, beírja magát a világhistóriába s az emberiség szívébe.

Jászol, a mely győzedelmeskedik a caesar trónján!...

Istáló, a mely fölé ragyogó templomot épít az emberiség!...

Mezitelen kised, a kit biborba öltözött aranykoronás királyok imádnak!...

— Ne földjétek el szemeteket e kiáltó csodák előtt!

A kérdések közt, a mit tőprengő elméteknek ezrével ad föl az élet, a nagy universitas — ez az egyetlen, a melyre a legkönnyebb a felelet. Hallgassátok, ne fussatok el előle!

— Isten az, a ki e nagy és szent éjszakán bevilágított abba a sötét, hosszú, vak éjbe, a mely ijesztő rémeivel az emberi lelkek fölött terjengett.

... Isten?... És szalma közt, istálóban, tehetetlen gyöngeségben? — kérditek tőprenkedve.

A fönség mindig egyszerű. Apró, kisesiny emberek találták ki, hogy biborruhába öltözzenek, fejükön koronával, testükön csil-

logó, aranyszövésű köntösben jelenjenek meg — másként föl nem tűnnének.

Ez a földi nagyság!

Dobjátok csak el egymásután a palástot, koronát, hermelint, a tűzben égő gyémántot, a menyezetes trónt — mi marad meg a caesarból?... Mit fog megbámulni rajta az emberiség?

Az Isten nem szorult ilyen kendőző eszközökre. Nem akarja elkápráztatni a föld testi szemeit: palotával, trónteremmel, alabárdos testőrökkel... Mindez silány szemét előtte. Megtapodja, mint az elszórt szalmát, a melyen nyugszik. A lélek látását akarja megnyitni s vakká tenni a testét. Megölni kívánja a bünt, gyűlölséget és elültetni az ég virágát: a szeretetet.

Milyen soha nem hallott gondolatokat dob bele az emberiségbe ez a jászolban trónoló!

A paloták lakóinak azt hirdeti, hogy Isten előtt a rabszolgákkal egyenlők. A kunyhók nyomorultjainak odakiáltja: Megmérhetetlenül gazdagok vagytok! Lelketek többlet ér, mint a kagylók gyöngye, a hegyek aranya, mint ez az egész világ! A fáradt, megdermedt emberiséget meg kivezeti az önzés jégverméből abba a ragyogó kristálypalotába, a melynek oromzatára ezt az új szót vési: Felebaráti szeretet.

A próféták rimázkodása új világ után rég elhangzott, a várakozásban megaszott szívek nem reménykednek többé... Ott tobzódnak mámorosan, részegen, féktelen orgiákba fuladva. Kéj, testiség, bachanáliák izgalmi izsaposítják el a leikeket... És felhangzik a merész jóslat a trichiniumok megkoszorozott, kábult fejű dözsölői fölött: *Claudi ambulans, surdi audiunt, leprosi mundantur, mortui resurgunt!* — Halottak ezek mind! S megélednének? Süketek, bénák, nyomorultak, mámorosak! És elevenekké, épekké, tisztákká válnak?...

— Ki vagy te, karácsony éjének gyöngye gyermeke?

Epikureus megneveti álmaidat, a melyekben nem gyöngyözik a gyönyör pezsdítő bora, a kábitó falernumi.

— Ki vagy te, hogy szalmatrónusodról parancsolni akarsz?

A hatalom büszkén lenéz, még fegyverére sem csap, annyira nem veszi észre.

— Ki vagy te, hogy új oltár elé akarod térdeltetni az embert?

Hisz az — aranyborjut imád és Vé-nusszal járja tánczát.

— Ki vagy te, erőtlen hangu gyermek, egy ismeretlen világ új igéivel?

A te „nyolez boldogságotól“ megfázik, didereg, megrémül az üldözéssel, szenvedéssel, epével, myrhával megkinált test.

... De nem gyöngye gyermek ez!

Hát nem veszitek észre azt a leszállott égdarabot, a mely a barlang szemetes földje fölött lebeg? Nem halljátok a felhőből kicsengő angyali dalt? Nem látjátok ezt a, csak Istent megillető kiséretet? A császár praetorianus testőrei csak fegyvereiket esörtetik meg, de itt, de itt az ég glóriás éneke zeng.

Ezért lettek igazak szavaid:

— Ego sum via, veritas, et vita... Te vagy az élet, az út, te vagy az igazság! Új típusokat teremtettél: szüzeket, aszkétákat, szenteket, martyrokat, apostolokat.

Epikureus kinevethetett, a hatalom lenézhetett — az emberiség mégis észrevett. Veled kezdődik történelme.

Két büszke nép meg akarta állítani az időt. Kitérőlte az elmúlt századokat az emberi élet könyvéből, s előlről kezdi számítani — egyik olympiasaitól, a másik Róma alapításától — az emberiség éveit. Elmultak.

Ködbe vész minden, a mi a bethlehemi jászol előtt lefolyt; sötétség és halál van a multon. Élet a bethlehemi istállóból kezdődik.

— Isten vagy te, karácsony szent, várásos éjszakájának gyermeke!

Dicsőség Néked a magasságban s békeség a föld embereinek!

Levél Gy. Z. barátomhoz.

Irta: **Vlazáts Vincze.**

Édes Barátom!

Bizony, bizony mondom Néked; azért adatott az embernek a gondolkodás, hogy eméssze magát és vesztébe rohanjon.

És szomorú az én lelkem, és nincs megnyugvása; meg kell tehát halnom.

Leszállani iparkodtam, hogy föl, a magasba jussak.

S állok miként a fa kopár hegy magaslatán, de ámbátor közel vannak a terhes felhők, nem jön amire várok, az üdvhozó villám.

Megáll egy bizonyos ponton a fa és bár terjedelmében növekedhetik, nem tud magasabbra emelkedni. De mit ér a szélesedés, ha mit óhajt, nem érheti el, csak kintlódás az, és nem kielégedés.

S míg kielégedését várja azonközben ágazik gyökere a földben; megy lefele, a sötétbe — a gonoszba.

Jönnek láthatatlan szelek és kinozzák, hajlítják a fát, ám ez ellenáll nekik, míg gyökerei televény talajban élnék.

De a villám késik. És a gyökerek haladnak lefele. Vékony a talaj hegy tetején és hamar eléri a kopár sziklát és a gonosz nem ad nekik további életnedvet.

Történik pediglen ekkor, hogy elszáradnak a gyökerek, és jövén egy fergeteg kicsavarja a fát és a völgygyel ellenkező irányban veti, szakadékba — örületbe.

*

Balga fővel azt gondoltam, magasra vezetnek a lépesők. Föl a magasba, hol a villámok lakoznak.

És neki indultam. Kinokkal küzködék. Nehezen birtam emelkedni. Mértföldnyi magának tetszett minden egyes fok.

A magasban vagyok: s most látom, hogy bizony igen alacsonyok azok a fokok. Széleseknek szélesek. Nem jártam össze őket szelvényben-hosszában. De vajon kell-e ahhoz, hogy a magasba jussak mindeu egyes fokot hosszában — végig csoszognom? És én a

Fogorvosi műtermem

és lakásom a Lévy-palota emeletén, Hám János-utca 12-ik szám alatt van (a kir. törvénytől szemben). Kiváló tisztelettel BAKCSY, fogorvos.

magasba akartam jutni. — Különb is egy emberöltő kell egy-egy fok teljes kiismeréséhez. De mit nekem egy fok: melyet csak eszközül használok, hogy a magasba jussak.

Fent vagyok. Lent gondolám, hogy üdvbe jutok; s itt látom, hogy kárhozatban vagyok.

Borzadály fog el. Iszonyat mit látok. Nyugalmas felhők helyett élre juték.

Le tekintek. Fent már nincs mit keresnem. Merre jöttem, arra lejjebb magam alatt látom a gomolygó felhőket, s gomolygásukban észrevenni vélek valamit. Valami sejtelem fog el. Hátha!? . . . De nem! Nem akarom! Félre, félre tőlem! Megrázom magam. Talán még nem tisztálkodtam meg egészen s pár porszem van rajtam onnan alantól. Onnan alantól, melyet már nem látok.

Mégis feltekintek. Nézek, nézek. De mi az!? Nem látok zemmit! Megvakultam volna? Lehetetlen. Tudom, hogy épek érzékeim. Látok tehát; látom a fizikai lehetetlenséget — a Semmit.

Semmi? A legnagyobb örület, mit emberi ész valaha kitalált; így a természettan.

Am a biblia: Isten semmiből teremté a világot.

A „józan“ ész pedig szól: semmiből nem lehet semmi.

De vajon a Semmi = semmi?

És jön a filozofia: Minden okozat létrejöttéhez két ok kell! Kisded példája: a szabó és a posztó, hogy előálljen a ruha. És e sáfára huz rá mindent. Félvezipő sáfájára a eszimat: az Isten indító ok, de hol a szülő ok? És ha volt szülő ok, akkor nincs teremtés. — Én pedig kérdelem: miért hogy a magas filozofia mindent kézzelfoghatólag igyekszik magyarázni?

Ha! ha! Mert különben kátyuban rekedne! Mert érzéki eseményekből leszűrt tapasztalatok alapján épülgetett, s ha tovább álmodoznak, kell hogy álmaikat érzéksétek, mert különben — nem értik amiket beszélnek, s alacsonyabbak lesznek az állatoknál, kik ismerik egymás hangját.

Nagyképpen állit ekkor elém a „modern tudomány.“ Földrengető, „mint komor bikáé, olyan a járása.“ S „előad.“ Kérdelem tőle: de hát az a plasma, protoplasma; gáz, süritett gáz, mozgás, stb. hogy jött létre? Mert valahogy annak is csak létre kellett jönnie. Nem értem. Miből, hogy? S hát az mi: örökkévalóság.

És még ezt csak megtudom valahogy magyarázni magamnak. De vegyük a mozgást. Változó. Gyengülő nem lehet, mert ez visszafejlődés lenne valahová. De hová? Mikor anyag nincs mozgás nélkül, és mikor az anyag el nem pusztulhat, hiszen szerintetek örök. Tehát kell, hogy erősödő legyen a mozgás. Ámde mond, miérthogy ez erősödő mozgásból évezredek óta nem vesziink észre semmit? Abból a nagy, az általános, a világmindenséget létrehozó mozgásból.

Alacsony a mi horizontunk, mondd? Akkor hát miért állitod, hogy túl látsz rajta? Te, akinek a perpetuum mobile megfejthetetlen probléma volt, van és lesz! — Bizony, bizony: az ember sokalva parányi eszét, csak azon fárad, hogy minél tökéletesebb állattá legyen.

Nyakát szegé ekkor a dühös fenevad és villámló szemekkel ronta reám. Én azonban félre álltam és gunyos mosollyal kísérem örült tovairamodását.

De im, míg az élen való ingadozásomban ezen képek vonulának lelkem előtt, a nagy Semmiből egy hang hallik: „Én vagyok az emberfölötti ember. Én vagyok a villám.“ S nyomban e pukkanás után egy kis villanás . . . mint mikor kova esiszoltatik; — s egy kis letört, elégett, tönkrement parányt vélek szállani lefele. S száll, esik, mind sebesebben . . . már füttyöl, eléri a gyorsaság abszolutságát, s mire mellettem lenne, már elveszett, önmagát pusztítá el. De az örvény, mit megindított, lecsap balomnál s halad tovább, le, a tátongó sötétségbe, a megsemmisülésbe. Jobb oldalon pedig alantól, honnan jöttem, gunykaezajokat hallok; szomorú gyászadalát a Semmiből lett megsemmisültnek.

Am engem megragad az örvény szelének ereje, ingadozásomban az egyensúlytartásra fordított erőm elhagy; megtántorodom s bukom le a mélybe, a halálba — a gonoszba.

*

Keserőség lep el. Ezért kellett annyi lépcsőt másznom? Ezért kínlódek? Ezért kapaszkodtam a magasba? Hogy kielégedés helyett halálba jussak.

S mi léssen halálom után? Vajh, igaz-e mit: fajról, jövőd emberiségről dognak?

Elhiggyem-e? Még csak a logika sem esatlakozik hozzájuk, bár édesgetik; bizonyítani nem tudnak.

Ah! miért esábitottatok el ti dadogók, mondván, hogy tudást adtok? Miért vevétek el több ezredes hitemet? Hogy bizonyosság helyett nádszálon ingó hitet adjatok?

Avagy becsülettel cselekedtetek? . . . Keserütelt mosolyom rajtatok. Nem halljátok cinikus hangján, miként döng felétek Sokrates: Azt hiszed, tudsz valamit? Ostoba vagy!

Nevetsz ugyebár mult századok tudósain. Am rajongva tekintsz fel a ma bölcsére. Ostoba vagy! Jönnék századok s az iskola padját faragó gyermek kikaczag s perba rántja le bálványodat.

Hanem ha hinnék is a dadogóknak, mit nekem a faj, mit az elkövetkezendő generatio! Üdvöm léssen az nekem, örömöm vagyon benne?

Hah! Átkom rajtatok, kik le, a mélybe vittetek! Multamban nincs öröm, jövőmben nincs remény. A gonosz nem ad további életnedvet. Korhadok már, és jön egy forogteg, mely a szakadékbá vet.

*

Boldogok „az együgyűek,“ mert övék a menyek országa.

Boldogok kik hisznek, mert menyben vannak itt e földön.

Boldogok kik hisznek és nem tudakoskodnak, mert a nyugodtság velök van.

Boldogok kik hisznek és nem kívánnak tudni, mentesek ök a szenvedések szenvedésétől.

Boldogok kik tudva hisznek, és nem tudni hisznek.

Boldogok kik tudják, hogy nem tudhatnak semmit. Mert minden tudás csak hit. Lett légyen az bár combinatio; variatio, avagy éppen négyzetemelési alapra építvén bebeszelve.

És sokan vannak, kik hisznek abban, mit parányi létük optikai csalódása a legszebbnek mutat nekik. Hasonlatosak ezek a napimádókhoz, kiket a jövőd gyermeke röhögve csufol.

Ismét vannak, kik nem hisznek, nem is gondolkodnak; csak látnak. Ezek pedig hasonlatosak amaz egyszerű polgárhoz, ki inkább kívánná a békanyálás pocsolyát, és ellene szegülne a vízvezetéknek, mert nem látá honnan folyik az életadó friss nedű.

Ugyebár nevetséges.

Hanemha téged, évezredes hitet élőt, csufolnak, esendes mosollyal fordulj tőlük, mert ostobák ök, akár a tudás káprázata éjté meg öket és tudni hisznek, akár csak látnak. És ne foglalkozz velök, mert esőkönnyösek ök, mint bizonyos állatok. Állatok ök, ész nélkül valók.

Am szónakozz, ha olyat látsz, ki le törekszik, hogy a magasba jusson; kit nem éjt meg káprázat, sőt látván se hisz, tudván, hogy látása is ugy lehet káprázat. Ennek gondolkodásába kapaszkodának, kit hitét vevék. És gondolkodása megvadítottván, kinok kinjain ragadja őt, míg vesztébe nem zuđítja.

Ég veled!

Nyilttér.*)

Fegyelmi.

Hosszu évek kinos átkát végre talán felváltja egy békés jelennek megérdemelt nyugalma. Községünk végre megszabadul gyászos ellenségétől, ha van részrehajlatlan igazságszolgáltatás. Ha van. . .

Nem tagadom, súlyos aggodalom tölti el keblemet. Az álnokság, félvezetés, jellem sivárság és hazugság rut, de a kis lelkeknek tetszetős „műveletei“ talán elesábitanak egyeseket a nép közül is. Így volt eddig is, sajnos. És elvakítva, nem találja meg önmagának, véreinek, községének jóvoltára szolgáló utat. Talán lesz a ki megfeledekzik önmagáról s hivatalra vágyó vagy bosszuálló politikából nem tudja magát kivonni községünk ellenségének gonosz varázslatu köréből, csak azért sem. . .

Hitvány madár az, mely berondítja saját fészket. Majd meglátjuk, van-e ilyen s az eddig történtek után ki akar, ki mer az lenni!

Községünk közéleti kohójában megindult a forrongó tisztító folyamat s a nem oda való anyag ki fog salakoztatni. S együtt marad, a mi nemes.

Ha van igazság. . .

És ha nincs? Mert nem éreztük az igazság erejét ezelőtt 14 évvel sem, azóta sem.

Akkor majd csinál igazságszolgáltatást a lelkek forradalma. . .

*) E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kivánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és eszímák is készülnek.

Vuja János

-hoz, SZATMÁR, Deák-tér, (Keresztes András-féle ház) aki dusan felszerelt **eszímő-raktárában** csakis **valódi finom bőrből**, a már is világhírű hazai gyárakban eszímőket és eszímákat **nagyon is versenyképes árak mellett** hozza forgalomba és üzletéből **minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kikészítöbölte**, és akinek árui **osinosság dolgában is párját ritkítják.**

De lesz igazság! Én hiszem, hogy lesz és nagyon kívánom, hogy legyen is!

S a nép elégtételt fog kapni falujának meghurczolt hirnevéért, polgárságának megtámadott becsületéért.

Ez a fegyelmi, mely most megindult „Csanálos átka“, a körjegyző ellen, némileg megnyugtatta a népet s annak vezetőit, mert végre már mégis csak mozog a föld.

De másrészt határozottan nyugtalanságot támaszt azon intézkedés, mely a jegyzőt meghagyja hivatalában a fegyelmi vizsgálat folyamán.

Látszik, hogy menteni akarják. A jegyző kollegái már csinálják a hangulatot és szolidaritást vállalnak. Szomorú és lesújtóan jellemző, hogy megmerik tenni, mikor tudják, hogy a büntető bíróság előtt *bebizonyított*, hogy ez ember *saját népének ellensége*, átka. Bizalmat szavaztak neki, aki okirathamisítással van vádolva! Megdöbbenő!

S ő ki meri jelenteni, hogy életében soha szabálytalanságot nem követett el. Szabó Dezsőtől ezt hallani — igen természetes. Mert, a kinek az adott szó szentsége (lásd e lap decz. 9. számába a Nyilatkozatát) is csak kortes-fogásnak jó, annak a becsülete ily nagyképű hazugságot miért ne bírja el?!

Hát csak mentsék *ezt* az embert, ha tudják.

Csanálosról azonban pusztulnia kell! Ezt fogadom. *Ha van igazság és becsület!*

Czudar.

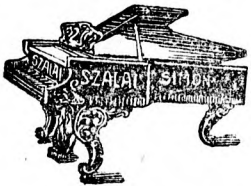
Makóczy Géza papi és polgári szabó
Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendákat és papi öltönyöket a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készülnék.

Tisztelettel

Makóczy Géza, sekrestyés.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándékok órák- és ékszerekben beszerezhető **SZABÓ GUSZTÁV** órás, ékszerész és látszerész üzletében Szatmár, Attila-utca.

Hangszer üzlet!

Szalai Simon

hangszer és zongorakészítő s hangoló

Szatmár, Kazinczy-u. 14.

Guttman-palota.

Üzlet átvétel. A Néhma Lajos József kávéüzletét átvette **Benkő Sándor**, kinek előzőenysége és szakképzettsége biztosítja a vevő közönséget. 10—12%-al olcsóbban szerezhetjük be kávé szükségletünket mint bárhol.

Aki szép és olcsó karácsonyi vagy újévi ajándékot óhajt vásárolni, az menjen el a *színházzal szemben* lévő óra és ékszer üzletbe, mert ott találja a legdusabb és legolcsóbb választékot valódi arany és ezüst ékszerekben, mindennemű zseb és fali órákban. Tisztelettel **Kepes Dávid** mű-órák és ékszerész, Szatmáron a színházzal szemben.

Özv. Lauf Józsefné és Fia
szobafestő Szatmár, József kir. herceg-u. 14. sz.

35 év óta fennálló üzlet.

Elvállal szoba és templomfestést, tapétázást, mázolást és minden e szakba vágó munka gyorsan és pontosan való elkészítését olcsó árak mellett. Szíves pártfogást kér özv. Lauf Józsefné és Fia.

Kölesön-könyvtár

Kazinczy utca 16. sz. alatti üzletemben a magyar irodalom régi és legújabb jeles íróinak művei olcsó díj mellett kölesön vehetők. — **Cseplák Bálint.**

Aki egy jó varrógépet óhajt venni, az forduljon teljes bizalommal **Hammer Ignácz** műszerészhez Szatmár, **Battyhányi-utca 1-ső sz.**, mert mint értesültünk, megszerezte a világhírű „Pfaff“ gépek egyedüli képviselőjét és ez maga is már a legnagyobb biztosítékot nyújtja arra, hogy egy kitűnő varrógépet kap az, aki nála szerezi be ezen czikkben a szükségletét.

Weisz Zoltán modern könyv-zenemű- és papirkereskedését a Gutman-palota sarokhelyiségében, fényesen berendezve, megnyitotta!

Munkatárs: **Vlazáts Vincze.**

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Száraz tűzifa kapható

a következő árakban:

I. oszt. bükkhasábfa	házhöz szállítva	1 öl 30 K
I. „ gyertyánhasábfa	„	1 öl 32 K
I. „ tölgyhasábfa	„	1 öl 32 K
Doronfa, gömbölyű	„	1 öl 28 K
1 mm. vágott tűzifa	„	2 K 20 fillér

Tisztelettel

MÓNUS LAJOS

tűzifakereskedése Szatmár-Németi

István-tér 22. szám.

20 évig voltam

CZUKORBETEG!

Véletlenül jutottam egy **kitűnő** szerhez, mely **engem hat hét alatt teljesen kigyógyított**. Most épen olyan egészséges vagyok, mint ezelőtt. Saját tapasztalatból ismerem e borzasztó betegség terjedését és elhatároztam magamat, mindazokon **segíteni**, akik eddig drága pénzüket haszontalan kurákra pazarolják. **Teljes gyógyulás 6 hét alatt! Biztos eredmény! Elismerő levelek százezrei!** A legidültebb betegség is gyógyítható. **Ja Mansfeld, Berlin, S. W., 29, Fürbringerstrasse 16.**

NYILATKOZAT.

Igen tisztelt Mansfeld ur!

Az Ön szere, melyet 2 hónappal ezelőtt kaptam, legnagyobb örömömmel engem teljesen kigyógyított; nem mulaszthatom tehát el, megmentésemért önnek legszívélyesebb, legőszint-bb köszönetemet nyilvánítani. Sok éven át számtalan gyógyszerrel használtam, egész vagyont költöttem el orvosi kezelésre és karlsbadi kurákra — minden eredmény nélkül. Az ön tanácsa és **kitűnő szere** 8 hét alatt kigyógyított, úgy, hogy minden szenvedőnk ajánlhatom az ön páratlan szerét czukorbetegség ellen.

E levelemet nyilvánosságra hozhatja, Budapest, Attila-utca 1. Kötő tisztelettel
1908. december 3-án. háladáatos

LUSTMANN E.

Eladó vadászfelszerelés. Jó karban levő teljes vadászfelszerelés 80 koronáért kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

Aki jó bort szeret inni, keresse fel a HUNGÁRIÁT. Egy liter must házhöz 28 krajczár. Kiemelendő még a többek közt egy palack saját töltésű bor Hungária gyöngye cím alatt 50 krajczár.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

HALLÓ!

MEGNYILT A KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI VÁSÁR A

HALLÓ!

SZATMÁRI BAZÁRBAN

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol kifogyhatatlan választékban kaphatók: játékok, emléktárgyak, fonográfok, üveg, porcellán, alpaca, díszműáruk, pénztárczák, zsebkések, aczélevőeszközök, fonográfok és grammofonok és ezekhez lemezek. — A legújabb műöntvények valódi ezüst platirozással, u. m.: tintatartók, díszórák, hamutartók, gyümölcs-állványok, china-ezüst árukban órák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban mindennemű dísztárgyak. — **A legszolidabb szabott árak**, pontos kiszolgálás. — Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. — Szíves pártfogást kér!

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. szám alatt.

MÉRSÉKELTEN SZOLID SZABOTT ÁRAK!

HIRDETÉSEK

jutányos árban vétetnek fel a kiadóhivatalban.

HORVAY és SZABÓ

festők Szatmár, Kinizsy-u. 29.

Elvállalnak szobafestést, mázolást, czim- és czimer-festést, valamint aranyozást és tapétázást. Templom festéseket minden stílusban.

::: Üveg czimtblák készítése :::

NÉVJEGYEK

CSINOS KIVITELBEN
KÉSZÜLNEK A

PÁZMÁNY-SAJTÓBAN SZATMÁRON.

Értesítés. Értesitem a m. t. közönséget, hogy ház, birtok, üzlet és lakásközvetítő irodámat Várdomb-utczába, az izr. templommal szemben helyeztem át.
Zichermann Mór

Hölgyek figyelmébe!

Több évi külföldi tanulmányaim, tapasztalataim és gyakorlataim után hazajöttem és szülővárosomban Széchenyi-utca 14. számú házban (Árpád-utca sarkán) angol és francia

női felsőruha divattermemet

megnyitottam. A nagyrabecsült hölgyek szíves pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Bánk Lőrincz,

a berlini szabásztani akadémián kiképzett okl. szabász.

Szálloda, étterem és kávéház megnyitás! ..

Értesitem Szatmár város és vidéke m. t. közönségét, hogy a

„Károlyi-Szállodát“

átvettem

és azt szeptember 5-én megnyitottam. Felhívom a m. t. közönség b. figyelmét az újonnan átalakított és fényesen berendezett kávéházra, hol is kitűnő tekeasztalokról gondoskodtam. — Izletes ételek, szakszerűen kezelt borok és mindig frissen csapolt sör, a nap bármely szakában kapható, nemkülönben kitűnő zónareggeliek.

Havi abonensek elfogadtatnak.

Elvállalok lakodalmakat és társasvácsorákat. — Társaságok részére külön helyiségekkel (schambrészeperé) rendelkezem. — A m. t. közönség szíves pártfogását kérve,

kitűnő tisztelettel:

Márkus Sándor,
vendéglős.

Kitűnő tekepálya!

Eladó egy teljesen új

HARMONIUM

Czim: Reizer János könyvkereskedésében Szatmáron.

Árjegyzék
BÖLÖNYI LÁSZLÓ
MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
SZATMÁR, a Széchenyi-utca sarkán.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül, készpénz vagy utánvétellel értendők.
5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		frt.	kr.	Füstölt árak.		frt.	kr.
1 ko. marhahus pécenye	64	1 ko. debreczeni páros	60	1 ko. sonka pácizolt	1	20	
1 " levesnek	60	" lengyel kolbász	80	" " " " " " " "			
1 " sertéshus	68	" sonka kolbász	80				
1 " borjúhús	76	" krakói	80				
1 " bárányhús	60	" krinolin	80				
1 " juh-hús	72	" parizer	80				
1 " friss hús olvasztani	72	" máj sajt	80				
1 " szalona	72	" disznófej sajt	74				
1 " " " " " " " "	72	100 pár virsli tormás	5				
1 " " " " " " " "	72	100 pár frankfurti	8				
1 " friss kolbász borsos	76	100 deb. salvaládé	5				
1 " fokh. ezitromos	80						
1 " friss zsír	80						

Kolbász árak.

1 ko. szalámi 2

1 " füstölt magy. kolb. 90

Szalonák.

100 ko. fehér szalona 76

1 ko. paprikás stráf 88

" kolozsvári szelet 96

" " füstölt szalona 80

Tisztelettel: *Bölönyi László.*

IFJ. RUBINSZKY FERENCZ

IPARMŰVÉSZETI MŰHELYE

SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ).

Modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.

KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KESZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

SZOBRÁSZ, ARANYOZÓ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ, WESSELÉNYI-UTCZA 3. (SAJÁT HÁZ).

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem nagyrabecsült megrendelőimet, hogy

SZOBRÁSZ-, ARANYOZÓ- ÉS OLTÁRÉPÍTŐ-MŰTERMEMET

újonnan átalakítva, saját házamba, Wesselényi-utca 3. szám alá helyeztem át.

Kérem az igen tisztelt megrendelőimet, hogy bizalmukkal a jövőben is megtisztelni sziveskedjenek.

Köttessük
könyveinket

Gárdos Ferencz
könyvkötészetében Szatmár, Kazinczy-utca
6-ik szám, hol izléses és esinos munkát gyorsan és jutányosan készíttetnek.

Elsőrendű porosz kőszén és vágott tűzifa

valamint

**I. rendű bükkhasábfa,
I. rendű gyertyánfa,
I. rendű cserfa,
I. rendű tölgyfa,**
vastag hántott vargafa,
többféledorongfakapható

Fischer Herman

fakereskedőnél Szatmár,
Báthory-utca 10. sz. Telefon 122.
Raktárak: a lakásnál, a Szentvéri-
és máv. állomásnál.

100.000

lábat tesz tönkre a szűk cipő.
Aki ennek ellensége, önmagának
meg jóbarátja, az rendelni fog
izlése szerint cipőt

VALEK és RAJZ

cipész mesterek üzletében
Szatmár, Eötvös-u. 2. szám
(Heinrich-palota.)

Hammer Ignátz

műszerész, kerékpár és varrógép-
raktár Szatmár, Batthyányi - u. 1.
Schwarz Albert-féle bolthelyiségben.

Világhírű

„PFAFF“

varrógépek Szatmárme-
gye egyedüli képviselője.

**Kedvező részletfize-
tés, 8 éves jótállás.**

Szakszerű javítóműhely

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

PAPP IMRE, SZATMÁR

ÉPÜLET ÉS MŰBUTOR-ASZTALOS, MÁTYÁS KIRÁLY-UTCZA 41.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ÉPÜLET ÉS BUTOR

ASZTALOS - MŰHELYÉT

a m. t. megrendelő közönség szives figyelmébe.

Tartós munka, pontos és szolid kiszolgálás.

Bakos és Papp

épület- és műtakatosok SZATMÁR, Kazinczy-utca 28. sz.

Ajánljuk a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

lakatos-műhelyünket

a m. t. közönség szives figyelmébe, hol is a legszolidabb árak mellett készítünk
mindennemű épületvasalásokat, modern vasrúcsokat, kapukat, ajtókat, sírkerítéseket,
esinos kivitelű takarék-tűzhelyeket és modern kivitelű vasbélyegzőket.

Különös gondot fordítunk kutfelsze-
lésekre és mindennemű javításokra.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendá-
kat; mindennemű öltöny készítésnél a fősúlyt az elegáns sza-
bás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok
szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.*

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben,
Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem *nagy
forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint
bármely más üzég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltenek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-
biztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb
megelégedésére fogok szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.